

Svěřenský fond jako nástroj mezigeneračního převodu majetku

Dominik Bálint

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.

Oponent práce: JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.

CEVRO Institut

20. srpna 2020

Obsah

- Cíl práce
- Metodika
- Výsledky, doporučení
- Závěr
- Zodpovězení otázek

Cíl práce

Cílem práce jest představit svěřenský fond, jeho použití k mezigeneračnímu převodu majetku, a zodpovězení **hypotézy**, zda lze svěřenský fond úspěšně použít k obcházení práva nepominutelných dědiců na povinný díl.

Vedlejší cíle : další problémy spojené se svěrenským fondem.

Metodika

Stanovení cíle

Z pozitivistického hlediska
prozkoumat vztah mezi
jednotlivými ustanoveními
svěřenského fondu a dědického
práva.

Účelem dovození odpovědi na vyloženu hypotézu a odhalení problémů.

Konstruování normativního výstupu - navržení obecných změn, pokud jich bude třeba.

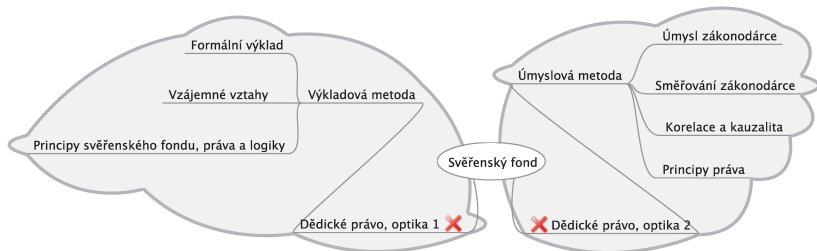
Výzkumné metody

Obecně teoretické metody.

Popisná, kompilační metoda u teoretické části.

Analyticko-syntetické metody u
praktické části.

Zkoumáno (zkoumaná problematika) dvěma optikami ve smyslu interpretace právních norem.

Optika 1

Systematická

Logická

Teleologická

Komparativní (pro ilustraci
vzorových řešení)

Doktrinální

Smysl ve vztahu ke konstrukci
(struktuře) svěřenského fondu.

Optika 2

Formální - povrchní

Gramatická, §2

"Logická"

Dedukce úmyslu zákonodárce

Výsledky, doporučení

Cíle jednotlivých částí

Teoretická část → popisná část (historie, přijetí, právní úprava).

Praktická část → analytická část (§1400 - §1474 OZ **X** §1475 - §1720 OZ).

Závěrečná část → návrh řešení problematických částí (pokud budou nalezeny - především kolize s dědickým právem).

Výsledek analytické částí

Ve vztahu k hypotéze **nedosaženo** výsledku → hypotéza nezodpovězena, vysloven pouze osobní názor, domněnka ochrany nepominutelných dědiců → dovození problematiky, potvrzení problémů, shoda **X** konfrontace s literaturou zaměřující se na stejné téma.

Výkladová optika → nedovozená žádná ochrana.

Úmyslová optika → **potenciálně dovozená** ochrana, kolize s absencí právní osobnosti svěrenského fondu popřípadě její fikce ve vztahu k pozůstalostnímu řízení, **!** nejedná se o dovození ochrany, pouze o dovození záměru zákonodárce ochranu vtělit do daného právního předpisu.

Proti: absence právní osobnosti svěřenského fondu, svěřenskému správci nesvědčí vlastnické právo, vyčleněný majetek není součástí pozůstalosti, autonomie vůle, potenciální znevýhodnění svěřenského fondu *mortis causa* oproti svěřenskému fondu *inter vivos*.

Pro: §1452, §311, §1492 OZ, částečně také §17, odstavec 2.

Doporučení: novelizace.

Závěr

§ 1452

(1) Každý svěrenský fond musí mít statut. Statut svěrenského fondu vydává zakladatel. Zřizuje-li se svěrenský fond porízením pro případ smrti, použije se přiměřeně § 311.

§ 311

(1) Při založení nadace porízením pro případ smrti se do nadace vnáší vklad povoláním nadace za dědice nebo nařízením odkazu. V takovém případě nabývá založení nadace účinnosti smrtí zůstavitele.

§ 1492

Porízením pro případ smrti nelze zkrátit povinný díl nepominutelného dědice, který se práva na povinný díl nezřekl a nedošlo-li ani k vydědění. Pokud tomu porízení pro případ smrti odporuje, náleží nepominutelnému dědici povinný díl.

Závěr

Absence kolizní právní úpravy,
doktrinálně odlišné pohledy,
absence soudních rozhodnutí.

Právní nejistota,
není jasné, zda je dědic chráněn,
nutnost explicitní úpravy.

Zodpovězení otázek

Otázka 1 Vedoucí práce

Které otázky problematického vztahu právní úpravy svěřenských fondů a dědického práva si podle autora žádají nejnaléhavěji řešení přijetím novely?

Jak by taková novela mohla, podle autora, znít?

Nejzásadnější změna by měla nastat ve smyslu kolize dědického práva s právem svěřenských fondů.

Další problémy vytyčené v práci (započtení, daňová problematika) jsou oproti této problematice absolutně marginálního charakteru.

Mělo by dojít primárně k řešení problematiky nepominutelných dědiců.

Zodpovězení otázek

Pro účely vyřešení kolizní problematiky stačí považovat svěřenský fond za právnickou osobu pro tyto účely.

Možnost docílení pomocí označení svěřenského fondu jako právnické osoby v Občanském zákoníku a označení svěřenského fondu jako účastníka v Zákonu o zvláštních řízeních soudních.

Příkladem budiž Zákon o dani z přidané hodnoty.

"(2) Pro účely tohoto zákona se na svěřenský fond, podílový fond, podfond investičního fondu a organizační složku státu, která je účetní jednotkou, hledí jako na právnickou osobu." (§4b, odstavec 2 ZDPH)

Zodpovězení otázek

§ 1478

07

Za dědice nebo odkazovníka lze povolat i právnickou osobu, která má teprve vzniknout.

Tato právnická osoba je způsobilým dědicem nebo odkazovníkem, pokud vznikne do jednoho roku od smrti zůstavitele.

§ 1478a

Pro účely řízení o pozůstalosti se na svěřenský fond, hledí jako na právnickou osobu.

Účastníci při projednání pozůstalosti

ZŘS

§ 116

Svěřenský fond

Svěřenský fond je účastníkem řízení, byl-li zůstavitelem povolán za dědice nebo v jeho prospěch nařídil odkaz.

Svěřenský fond zastupuje v průběhu pozůstalostního řízení svěřenský správce.

Zodpovězení otázek

Otázka 2 Vedoucí práce

Lze změnit statut svěřenského fondu zřízeného mortis causa, příp. za jakých podmínek? Kdo ho může změnit?

Zřízení jako založení vs. vznik.

Zřízení (§ 1451) pro případ smrti - založen, zakladatel je živ.

Svěřenský fond neexistuje a proto je možné jej měnit stejně, jako je možné měnit pořízení pro případ smrti.

Dědická dohoda - pouze po dohodě stran - závazek, například novace.

Zodpovězení otázek

Otázka 1 Oponent práce

Nechť autor v rámci ústní obhajoby shrne základní podobu konceptu majetkové struktury svěřenského fondu.

§495 OZ: "Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek."

Jedná se tedy o souhrn věcí, jejich příslušenství a součástí.

Majetek ve svěřenském fondu ale nikomu nepatří, není to však ani věc ničí.

Jedná se o samostatně účelový majetek, který vlastní sám sebe.

Tento majetek spravuje svěřenský správce, který je rovněž zapsaný ve všech příslušných registrech.

Zodpovězení otázek

Otázka 2 Oponent práce

Autor by mohl dále shrnout některé dílčí odlišnosti québecké a české úpravy svěřenských fondů a tím učinit závěr v dané otázce na str. 20 až 23.

V zásadě lze odlišnosti shrnout do několika následujících bodů.

Širší kategorizace účelů trustu v C.C.Q.

Private trust s určitým účelem, ne s určenou osobou, avšak bez nutnosti být veřejně prospěšný, může být perpetuitou.

Absence statutu v C.C.Q., existence pouze *trust instrumentu*, tedy samotné zakladatelské právní jednání.

Úprava kolize trustu s právními instituty připodobitelnými k právům nepominutelných dědiců.

Děkuji za pozornost 😊